

Gönderilme Tarihi (Submitted) : 25.06.2019
Revizyon Tarihi (Revised) : 28.06.2019
Kabul Tarihi (Accepted) : 29.06.2019

TUREJ
JOTOG

Dünyada Turist Rehberliği Eğitimi* *Tourist Guidance Education in the World*

Doç. Dr. Canan TANRISEVER
Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Türkiye
Kastamonu University, Faculty of Tourism, Turkey
E-Mail: ctanrisever@kastamonu.edu.tr

Arş. Gör. İlkay BEKTAŞ
Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Türkiye
Kastamonu University, Faculty of Tourism, Turkey
E-Mail: ibektas@kastamonu.edu.tr

Arş. Gör. Dilara Eylül KOÇ
Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Türkiye
Kastamonu University, Faculty of Tourism, Turkey
E-Mail: dkoc@kastamonu.edu.tr

Öz

Amaç ve Önem: Çalışmanın amacı dünyada en çok turist çeken ülkelerde turist rehberliği eğitiminin nasıl verildiği ve nasıl turist rehberi olunduğunu ortaya koymaktır.

Yöntem: Çalışmada alan yazın taraması yapılarak içerik analiz yönteminden yararlanılmıştır.

Bulgular: Yapılan literatür taraması ile Dünya Turizm Örgütü (WTO) 2018 yılı verilerinden yararlanarak dünyada en çok ziyaret edilen ülkeler ve turizmde yükselişte olan ülkelerin turist rehberliği eğitim sistemleri incelenmiştir. Amerika Birleşik Devletleri ve Fransa'da mesleğin icrası için profesyonel eğitim şartı aranmamaktadır. Eğitim süresi en kısa 3 hafta ile Güney Afrika Cumhuriyeti, en uzun ülke ise 5 yıl ile Arjantin'dir. Elde edilen bulgulara göre Avrupa'da turist rehberliği eğitimi 3 ay ile 2 yıl arasında değişmektedir. Verilen eğitimler incelendiğinde ortak olan konulardan Bazıları Tarih, Sanat Tarihi, Dinler Tarihi, Arkeoloji, Coğrafya, Mitoloji, Sosyoloji ve Toplum Bilimidir.

Özgünlük/Bilimsel Katkı: Dünyada turist rehberliği eğitimi veren ülkelerin verdikleri eğitimler açısından ele alınmasını ve değerlendirilmesini kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm rehberliği, turist rehberliği, turist rehberliği eğitimi.

Makale Türü: Literatür taraması

Abstract

Purpose and Importance: The aim of this study is to show how tourist guidance education is given and how to become a tourist guide in the countries that attract the most tourists.

Methodology: Literature review and content analysis method were used in the study.

Findings: With the literature search, the World Tourism Organization (WTO) data of the year 2018 were examined and the tourist guidance education systems of the most visited countries and the emerging countries in tourism were examined. In the USA and France Professional training is not

* Bu çalışma 2. Ulusal Turizm Rehberliği Kongresi'nde sunulmuş olan bildirinin genişletilmiş halidir.

Atf için (to cite): Tanrısever, Bektaş ve Koç (2019). Dünyada Turist Rehberliği Eğitimi, *Turist Rehberliği Dergisi*, 2(1), 44-56.

required for the exercise of the profession. The shortest period of study is the Republic of South Africa with 3 weeks and the longest is Argentina with 5 years. According to the findings, tourist guidance education in Europe varies between 3 months and 2 years. When the given educations are examined, some of the common subjects are History, Art History, History of Religions, Archeology, Geography, Mythology, Sociology and Social Science

Originality/Value: The study covers addressing and evaluating educations of the countries that provide tourist guidance education in the World.

Keywords: Tourism guidance, tourist guidance, tourist guidance education.

Paper Type: Literature review

Giriş

Bireylerin dâhil oldukları meslek gruplarında aldıkları eğitim ile eğitim süreleri dünyanın birçok ülkesinde benzerlik göstermektedir. Örneğin, tıp eğitimi almak isteyen bir öğrenci Almanya, İngiltere, Japonya ve Türkiye’de altı yıllık bir eğitime tabi tutulur. Ancak bu durum turist rehberliği eğitimi için oldukça farklıdır. Çünkü ülkelerin ihtiyacı olan turist rehberi profili ülkenin coğrafyasına, tarihine, kültürüne, turizm değerlerine ve turizm politikalarına göre değişiklik göstermektedir. Tarihi açıdan ele alındığında turist rehberliği insanlığın en eski faaliyetlerinden biridir. Rehberlik en ilkel hali ile bilinmezliklerle dolu seyahatlerde kültüre, yola, coğrafyaya, konuşulan lisanlara ait bilgisine, karakterine, insanın kendisini emanet edebilecek kadar güvendiği kişidir. İnsanların milyonlarca yıldır farklı sebeplerle seyahat ettikleri düşünüldüğünde ismine rehber denilmese de bu işi yapan milyonlarca insan var olmuştur. Her şeyin ihtiyaçtan doğduğu düşünüldüğünde bilinmeyen bir yeri güvenilir bilgi ile bilinir kılmak, lider, şef, reis, yerli, mihmandar gibi isimlerle anılsa da en güncel ismi ile rehberlik mesleğini ortaya çıkarmıştır (Rabotić, 2010).

Yüzyıllardır insanların birbirlerini, yeni ürünleri, teknolojiyi, bilimsel yenilikleri keşfetmesi dünyadaki her şeyi değiştirdiği gibi seyahat algısını da değiştirmiştir. Göç, kıtlık, savaş, doğal felaketler gibi sebepler dışında da seyahat etmeye başlayan insanoğlu, her şey erişilebilir olduğunda her yere de erişmek istemiştir. Turizm kavramının oluşması ve hızla gelişmesi ile insanların ihtiyaç duydukları kişilere modern dünyada turist rehberi denilmiş ve turist rehberliği gün geçtikçe de önemi artan bir meslek grubu haline gelmiştir (Ahipaşaoğlu, 2006). En genel anlamıyla rehberlik, kişileri bilmedikleri bir yer veya konuda istedikleri noktaya ulaşmalarına yardımcı bulunmak olarak tanımlanırken (TDK, 2018), rehber ise yol gösteren, kılavuzluk eden kişi olarak tanımlanmaktadır (Cohen, 1985). Dünya Profesyonel Turist Rehberleri Federasyonu’nun (World Federation of Tourist Guide Associations-WFTGA) tanımına göre ise “*turist rehberi yurt içi ya da yurt dışından gelen grup ya da bireysel ziyaretçilere, onların tercih ettikleri bir dilde, bir bölge ya da şehirde bulunan anıtlar, müzeler, doğal ve kültürel çevre ile tarihi yerlerde kılavuzluk eden ve eğlendirici bir yorumla bunları ziyaretçilerine aktaran kişidir*”. Turist rehberliği yorumlama yeteneğinin önemli paya sahip olduğu bir eğitim etkinliğidir (Mason ve Christie, 2003; Rabotić, 2011).

Bu sebeple de tüm meslek gruplarında olduğu gibi turist rehberliğinde de kişilerin iyi ve profesyonel bir eğitimden geçmiş olması gerekmektedir. Geçmişte turist rehberleri sadece buldukları bölgenin yabancı dilini bilen kişi olarak eğitimde öncelik verilen gruplardan biri değil iken, ülkelerin turizmden elde ettikleri faydalar sonucunda turist rehberliği eğitimi günümüzde birçok ülkenin önem verdiği bir konu haline gelmiştir (El-Sharkawy, 2007). Özellikle sektörün iyi bir kimlik ve imaj sahibi olmasına büyük katkı sağlayan turist rehberleri için mesleki ve kişisel eğitim programlarının oluşturulması büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak nitel araştırma yöntemlerinden doküman-

arşiv tarama ile üniversitelerin ve turist rehberliği eğitimi ile ilişkili tüm kurumların web siteleri ve çalışma planları, Türkçe, İngilizce, Rusça, Almanca, Kırgızca, Kazakça, Japonca ve Çince dillerinde taranmış, elde edilen bulgulara çalışmada yer verilmiştir.

1. Avrupa’da Turist Rehberliği Eğitimi

İngiltere genel anlamda eğitim sistemindeki başarısını turist rehberliği meslek standartları açısından da belirli seviyeye taşımış ülkelerin başında gelmektedir. Ülkede turist rehberliği bölgesel ve ulusal düzeyde gerçekleştirilen bir meslektir. Kişilerin “White Badge” (Beyaz Rozet), “Green Badge” (Yeşil Rozet) ve “Blue Badge” (Mavi Rozet) olarak adlandırılan üç farklı düzeyde rehberlik türleri vardır. “White Badge” (Beyaz Rozet) olarak adlandırılan belgeye sahip olan rehberler belirli bir rotada yer alan görkemli bir ev, katedral, müze veya tema park, hatta bir iş yeri ya da endüstriyel bir alanda ziyaretçilere hizmet sunmaktadır. “Green Badge” (Yeşil Rozet) sahibi olan rehberler tam veya yarı zamanlı rehberlik yapabilme imkânına sahiptir. Özellikle şehir ve şehir merkezleri ya da belirli bir kırsal alanda bulunan ilgi çekici yerlerde gerçekleştirilen yürüyüş turlarında ziyaretçilere eşlik etmektedirler. “Blue Badge” (Mavi Rozet) sahibi olan rehberler ise ülke genelinde ulusal çalışma kartlı rehber olarak çalışma ve Green Badge belgeli rehberler gibi tam veya yarı zamanlı tur gerçekleştirme hakkına sahiptirler. Ayrıca “Blue Badge” (Mavi Rozet) sahibi olan rehberler temalı turlardan tur operatörlerinin düzenlediği turlara, yolcu gemilerinden eğitim gezilerine kadar geniş bir yelpazede turist rehberliği hizmeti verebilmektedirler (www.itg.org.uk). Blue Badge (Mavi Rozet) sahibi rehberler İngiltere, Kuzey İrlanda ve Jersey adasında mesleklerini icra edebilirler. İngiltere’de tüm yerel turist rehberleri birliklerini tek bir çatı altında toplayan kurum Turist Rehberliği Enstitüsü’dür. İngiltere’de rehber adayları lisanslı rehber olabilmek için Turist Rehberliği Enstitüsü aracılığıyla yükseköğrenim kurumlarında açılan kurslara katılarak, aldıkları derslerin yazılı ve sözlü sınavlarını geçmek zorundadır (Mason ve Christie, 2003). Adayların rehberlik eğitimi alabilmeleri için en az 30 yaşında olması gerekirken, yükseköğretim kurumlarından mezun olma ya da İngilizce dışında başka bir dil bilme zorunluluğu bulunmamaktadır (Gorenak ve Gorenak, 2012; Yenipınar ve Zorkirişçi, 2013). Turist Rehberliği Enstitüsü, adayların turist rehberliği belgesini almak istedikleri düzeylere göre talepleri değerlendirmekte ve bir yıl ile iki yıl arasında süren eğitim programlarını University of the Highlands and Islands ve University of Westminster gibi üniversitelerde açılan ücretli kurslarla adaylara sunmaktadır (www.westminster.ac.uk). İki yılda tamamlanan “Blue Badge” eğitimi 320 saatlik ya da 28 haftalık programdan oluşmaktadır. Diğer iki düzeyde (White Badge ve GreenBadge) turist rehberliği eğitimi alan adaylar ise iki akademik yıl ya da iki dönem içerisinde turist rehberliği kurslarını tamamlamaktadır. Açılan kurslar dâhilinde adaylara İletişim ve Sunum Becerileri, Çatışma Yönetimi, Problem Çözme, Tur Planlama, Ziyaretçi Sağlığı ve Güvenliği gibi teknik rehberlik konularında eğitimler verilmektedir (Gorenak ve Gorenak, 2012).

330 binlik İzlanda nüfusunun büyük çoğunluğu yabancılardan oluşmaktadır. Bu bağlamda turist rehberlerinin profillerine bakıldığında da çoğunluğunun İrlanda, Kanada, Almanya, İsveç, Norveç, İspanya gibi yabancı ülkelere geldiği anlaşılmaktadır. *İzlanda*’da turist rehberi olabilmek için en az 21 yaşında olmak, üniversite mezunu olmak ve İzlandaca dilinde yeterliliğe sahip olmak olan temel üç şartı sağlaması zorunludur. Rehberlik kurslarının eğitim süresi bir yıl olup 26 haftalık programlarda toplamda 444 saat eğitim verilmektedir. Kurs kapsamında Rehberlik Teknikleri, Sunum Becerileri, Grup Psikolojisi, Jeoloji, Coğrafya, Tarih, Sanat, Yabancı Diller ve İlk Yardım eğitimleri alanında rehberler eğitim görüp bilgilendirilmektedir. 26 haftalık eğitim programında dersler genellikle akşamları olup, her alanın sınavı konu bitiminde eğitmenler tarafından yazılı test olarak yapılmaktadır. Adayın başarılı olabilmesi için her bir dersin sınavından en az 70 puan alması gerekmektedir. Kursun

teorik kısmını başarılı bir şekilde geçen adaylar ülke genelinde 6 gün süren eğitim ve uygulama gezisine katılarak lisanslı turist rehberi olma hakkını elde edebilirler (Gorenak ve Gorenak, 2012).

Fransa'da devlete ait müzelere, güzel sanatlar müzelerine ve sınıflandırılmış tarihi eserlere rehberli ziyaretler yapılmak istenirse, rehberlerin diploma sahibi olması ve bu kişilere verilen mesleki karta sahip olmaları gerekmektedir (Fransa Turizm Yasası Madde R221-1). Fransa'da rehberlerin aldıkları bu belge Turizm Yüksek Teknisyen Sertifikası (Brevet de Technicien Supérieur-BTS) olarak adlandırılır. BTS kapsamında faaliyet gösteren program; Turizm ve iş dünyasının ortak girişiminde düzenlenmektedir. BTS Turizm Programı, bireysel çalışmalar hesaplanmaksızın, haftada 31 ila 34 saat arasında değişen bir eğitim dilimine sahiptir. Eğitim gereğince bir turizm şirketi takibi ile 12 ila 14 haftalık staj süresi bulunmaktadır. Yurtdışında staj yapma kolaylıkları da söz konusudur. Bazı okullar, özellikle Erasmus Programı çatısı altında yurtdışında eğitim imkânı sunmaktadır. Eğitim süresince; turizm konusunda teknik ve teorik kavramlar hakkında bilgi sahibi olunmaktadır. Bu konulardan bazıları; Kültürel Proje Yönetimi, Yazılı ve Sözlü Yabancı Diller, Ticari Takip, Turist Ürünlerinin Pazarlanması, Ekoturizm, Havayolları ya da Yolcu Hatları ile İlişkiler, Otel İşletmeciliği, Uluslararası Ticaret, Turizm Pazarlaması, Hidroterapi, İş Turizmi, Program Yönetimi, Turizme Uygulanan Yeni Teknolojiler, Yolcu Taşımacılığı, Sosyal Turizm, Yönetim ve Muhasebe, Kültürel Turizm gibi başlıklardan oluşur. Genel ya da teknik okullardan mezun olan öğrenciler bu eğitime başvuru yapabilirler. İki farklı dil öğrenme zorunluluğu mevcuttur. Tur rehberi olarak çalışma amacıyla, özel bir derece ya da diploma gerekliliği görülmemekle birlikte bir ya da daha fazla yabancı dil üzerinde ustalaşmak, tarih ve coğrafya konusunda sağlam bir bilgi birikimine sahip olmak çok önemlidir. Bu nedenle; bir dil müfredatı ile tarih, sanat tarihi, görsel sanatlar alanında lisans veya yüksek lisans derecesi sahibi olunması tavsiye edilir. Ayrıca 2 yıl içerisinde BTS tamamlanarak elde edilmiş diploma ile yerel turizm yöneticisi ve bölgesel turist rehberi olunabiliyor. Ayrıca, Turizm Uygulama Okulu ve Uygulama Enstitüsü gibi bazı okullarda kısa süreli turizm kursları verilmektedir.

Almanya'da turist rehberliği eğitimi ile ilgili yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Turist rehberleri reiseleiter (seyahat rehberi), fremdenführer (yabancı rehberi), touristenführer (turist rehberi) olarak geçmektedir. Rehberlik eğitimi seyahat acentaları, tur operatörleri ve belediyeler tarafından 6-9 aylık ücretli kurslar şeklinde düzenlenmektedir. Eğitimler şehirler bazında değiştiğinden şehir belediyeleri ve acentaları tarafından yürütüldüğünden rehberlere eğitim sonrası direkt olarak iş imkânı sunmaktadır. Dil, yaş sınırı gibi koşulları acenta veya belediyeler belirlemektedir.

Rusya'da rehberlik eğitimi hem üniversitelerde hem meslek liselerinde hem de kurslarda verilmektedir. Üniversitelerde bir yıl hazırlık süresi ve dört yıllık bir eğitim verilmektedir. Turist rehberliği Gezi ve Müzecilik, Kültür Turizmi, Filoloji, Sanat Tarihi eğitimi veren bir dal olarak görülmektedir. Kurslarda ise Retorik, Sanatsal Ve Mimari Eğilimlerin İncelenmesi, Mesleğin Yasal Mevzuatı, Psikoloji Ve Rota Çizme Yöntemleri gibi eğitimler verilmektedir. Yabancı destinasyonlarda çalışabilmek için seyahat acentaları tarafından düzenlenen kurslar vardır. En az bir yabancı dil bilmek rehber için temel gerekliliktir. Alacağı maaş ve işindeki konumu dil bilgisine bağlıdır.

Ukrayna'daki rehberlik eğitim sistemi Rusya'ya benzerdir. Dört yıllık eğitim şeklinde düzenlenmektedir. Ayrıca uzaktan eğitim sistemleri de mevcuttur. Uzaktan eğitim yaklaşık 1 yıldan daha fazla sürmektedir. İkinci sınıftan itibaren hem ülke içinde hem de ülkeler arası staj süreci başlamaktadır. Bulgaristan ve Türkiye staja öğrenci gönderilen ülkelerin başında gelmektedir. Eğitimler sunum ve makale incelemesi ağırlıklı olarak gerçekleştirilmektedir. Üniversitede verilen dersler üniversitenin hangi bölgede olduğuna göre değişiklik

göstermektedir. Verilen dil dersleri bölgelere göre farklılık gösterse de İtalyanca ve Çince en çok verilen yabancı dil dersleridir. Bölgenin Turizm Kaynakları, Genel Turizm Kaynakları, Rekreasyon, Kültür ve diğer turist rehberliği ile ilgili dersler eğitim müfredatında yer almaktadır. Ayrıca derslerin bir bölümü uygulamalı olarak işlenmektedir.

Yunanistan'da turist rehberliği eğitimi devlet tarafından verilmektedir. Turizm fakülteleri ve yüksekokulları haricinde Kalkınma Bakanlığı bünyesinde Turist Rehberliği Okulu profesyonel turist rehberleri yetiştirmektedir. Ülkenin turizm planı ve politikaları dâhilinde tüm müze ve ören yerleri ile kilise gibi turistik alanlarda rehber bulunması zorunluluğu vardır. Rehber adaylarının yaklaşık 2,5 yıl (30 ay) süren zorunlu eğitime girebilmeleri için en az lise mezunu olmaları ve Yunancayı akıcı bir şekilde konuşabilmeleri gerekmektedir. Ülkedeki tüm rehberler ulusal rehber olup, diğer Avrupa ülkelerindeki gibi bölgesel rehberlik değil tüm ülke genelinde rehberlik yapabilme hakkına sahiplerdir. Daimi Turist Rehberliği okulları Atina ve Selanik'te bulunmaktadır. Ancak rehber adayları turist rehberi ihtiyacına göre Rodos, Girit, Korfu ve Losfos Yunan adalarında da toplamda 2,5 yıl süren profesyonel rehberlik eğitimini alabilirler. Rehber adaylarının AB üyesi bir ülkenin modern Yunancayı akıcı bir şekilde konuşan vatandaşı olması ya da AB üyesi olmayan bir ülkenin vatandaşıysa da Yunan asıllı olup en az lise mezunu olması gerekmektedir. Ayrıca rehber adayları seçmiş oldukları en az bir yabancı dilin sözlü ve yazılı sınavlarına girip 20 üzerinden en az 16 puan almak zorundadır. Dil sınavlarını geçen adaylar Yunan tarihi ve Yunanistan coğrafyası konularında yazılı sınava girerler ve 20 puan üzerinden en az 14 puan alırlarsa başarılı sayılırlar. Sınavlar her 3 yılda bir yapılır ve başarılı olan yaklaşık 30-35 aday Atina ve Selanik merkezli olan turist rehberliği okullarında eğitim alır (www.wftga.org). Yunanistan'daki turist rehberliği okullarında alınması zorunlu olan derslerden bazıları; Antik Yunan Tarihi, Bizans Tarihi, Modern Yunan Tarihi, Arkeoloji, Mimarlık-Tiyatro ve Dinler Tarihi, Mitoloji, Ekoloji, Coğrafya, Mevzuat, Acentacılık, Edebiyat, İlk Yardım ve Diksiyon dersleridir. Turist rehberliği eğitim süresi, teorik olarak 970 saat, 370 saat de uygulama olmak üzere toplam 1340 saattir. Ayrıca 110 saat müze ziyaretleri ile 260 saat ören yeri ziyaretleri ve rehberlik pratiğinden sonra adaylar her eğitim döneminde yazılı ve sözlü sınava tabi tutulmaktadır.

Avusturya'da turist rehberi olmak isteyen adaylar öncelikle Ticaret Odası'na başvuru yapmak zorundadırlar (Yenipınar ve Zorkirişçi, 2013). Diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi rehberlerin yazılı ve sözlü sınavları başarılı bir şekilde geçmeleri gerekmektedir. En az iki yabancı dili akıcı bir şekilde konuşabilmelerinin yanı sıra rehber adaylarının fiziksel olarak sağlıklı ve rehberlik yaptıkları bölge ya da şehirle ilgili de temel bilgiye sahip olmaları aranılan şartların başında gelmektedir. Rehber adaylarına sanat, müzik, drama, siyaset, tarih, coğrafya, Avusturya tarihi ve konuşma teknikleri konularında dersler verilmektedir. Eğitim kursu toplamda 3 yıl sürüp kursta verilecek dersler Avusturya Federal Cumhuriyeti Turizm Bakanlığı tarafından belirlenmektedir (Pond, 1993; Mason ve Christie, 2003; Yenipınar ve Zorkirişçi, 2013).

Hırvatistan'da turist rehberi olabilmek ve mesleği icra edebilmenin ön koşulu Hırvatistan ya da AB üyesi bir ülke vatandaşı olmaktır. Ayrıca rehber adayı en az lise mezunu olup Hırvat dilinin haricinde rehberlik hizmeti vereceği en az bir yabancı dile de hâkim olmak zorundadır. 21 bölgeden oluşan Hırvatistan'da rehberlik bölgesel rehberlik şeklinde yapılmaktadır. Turizm Bakanlığı (Kültür Bakanlığı ile Çevre ve Doğayı Korunma Bakanlığı'nın işbirliği ile) her bir bölgenin sadece oranın uzmanı olan profesyonel turist rehberleri tarafından turistlere sunulabileceğini kanunlarla belirlenmiştir. Hırvatistan'da turist rehberliği eğitimi yükseköğrenim kurumları tarafından düzenlenen kurslarda verilmektedir. Hırvatistan'ın belirli bir bölgesinde rehberlik yapacak olan bir rehber adayı düzenlenen bu

eğitim programlarına katılmak ve sınavları geçmek zorundadır. Hırvatistan siyasi sistemi, Hırvatistan Ekonomi Sistemi, Hırvatistan Tarihi, kültürü ve tarihi alanları, Hırvatistan Coğrafyası, Turizm Temelleri ve Turizme Giriş, Turizm Mevzuatına Giriş, Konuşma ve Yazma Becerileri, Turist Rehberinin Operasyonel ve Teknik Yönetim Becerileri ile Yabancı Dil verilen derslerin tamamını oluşturmaktadır (Lovrentjev, 2015). Eğitimler Zagreb (VERN' Uygulamalı Bilimler Üniversitesi), Opitija (Turizm ve Otel İşletmeciliği Fakültesi), Osijek (İktisat Fakültesi), Pula (Dr. MijoMirković Ekonomi ve Turizm Bölümü) Split (İktisat Fakültesi ve Aparar Meslek Yüksekokulu) ve Dubrovnik (Dubrovnik Üniversitesi) gibi üniversite ve meslek yüksekokullarında verilmektedir.

İtalya'da turist rehberi olabilmenin en önemli koşulu yıllarca süren özel bir eğitim ve kapsamlı bir lisans sınavını başarılı bir şekilde vermiş olmaktır. *İtalya*'da rehber adaylarının çalışma kartı almak için, yerel yönetime kayıt yaptırılmaları ve rehberlik etmek istedikleri alanla ilgili tüm bilgilerinin test edildiği bir sınavı geçmeleri gerekmektedir. Yasal gerekliliklerin dışında *İtalyan* turist rehberleri genellikle doğup büyüdüğü şehirlerde rehberlik yaptıkları için şehirlerle ilgili detaylı bilgiye sahiptirler. Estetik, Mimarlık, Sanat Tarihi, Rönesans Tarihi, Antik Tarih, Din, Botanik, Kültür Bilimi zorunlu eğitim aldıkları alanlardır. *İtalya*'da, rehberlerin büyük çoğunluğunun özellikle arkeoloji ve sanat tarihi alanlarında birden fazla master derecesine sahip oldukları da bilinmektedir (www.italianconcierge.com).

İspanya'da turist rehberliği özerk topluluk ve bölgelerde yapılmaktadır. Bu nedenle verilen eğitimler bölgelere göre değişmektedir. Örneğin Katalonya Özerk Bölgesi turist rehberleri için her yıl sınav düzenlemekte ve sınavları geçen adaylara Sarı Rozet verilmektedir. Sarı Rozete sahip olan rehberler sadece müze ve ören yerlerinde rehberlik hizmeti verip çalışabilmektedir. *İspanya*'da tüm bölgelerde rehber olabilmek için açılan sınavlara girmek gerekir ve bu sınavlar için aranılan koşullar da yasalarda belirtilmiştir. Buna göre rehber aday AB'ye üye bir ülkenin vatandaşı olmalı, en az 18 yaşını dolmuş olup uluslararası geçerliliği olan diploma sahibi olmalı (en az lise mezunu olma) ve Resmi kurum veya kuruluşlar tarafında yeterli seviyede *İspanyolca* bilgisi ile bir başka yabancı dil bildiğini ispatlayan belgeyle sahip olmalıdır (Yenipınar ve Zorkirişçi, 2012).

2. Amerika'da Turist Rehberliği Eğitimi

1990'lı yılların ortalarında Kuzey Amerika'da lisans ve lisansüstü seviyesinde tercümanlara profesyonel eğitim veren en az 130 üniversite bulunmaktaydı. Bu eğitim programları İngilizce dışında yabancı dil eğitimi alan tercümanlara doğa bilimleri, kaynak yönetimi ve korunması ile konuşma becerileri ve iletişim konularında da eğitim imkânı sağlamıştır. Lisans dersleri Felsefe, İlkeler ve Tercüme Yorumlama Yöntemleri ile Çevre Eğitimi hakkında geniş bir bakış açısı sunarken, yüksek lisans düzeyinde ise Teori, Araştırma, Tasarım ve Yönetim ile ilgili eğitim verilmiştir (Mason ve Christie, 2003). Günümüzde ise *Amerika Birleşik Devletleri*'nde ulusal seviyede rehberlik eğitimi bulunmamakla birlikte Uluslararası Tur Yönetimi Enstitüsü ve Uluslararası Rehber Akademisi gibi turist rehberlerine eğitim fırsatı sunan birkaç kurum bulunmaktadır (Gorenak ve Gorenak, 2012). Uluslararası Tur Yönetimi Enstitüsü turist rehberleri ve tur operatörleri için iki eğitim seçeneği sunmaktadır. Bir adayın turist rehberi unvanını alabilmesi için öncelikle rehberlik teknikleri, problem çözme, iletişim yönetimi ve literatür taraması gibi alanlarda pratik yapabilecekleri 7 günlük bir kursa katılması gerekmektedir. Uluslararası Rehber Akademi de adaylara pratik yapabilecekleri 10 günlük bir eğitim programı sunmaktadır. Tur Öncesi Hazırlık, Genel Görünüm, Havaalanı İşlemleri, Otel İşlemleri, İçerik Araştırması, Yerel Rehberlerle ve Tur Aracı Sürücüleriyle İşbirliği, Grup Psikolojisi, Problem Çözme ve İlk Yardım turist rehberi

adaylarının eğitim programında aldıkları dersleri oluşturmaktadır. Amerika'daki üniversitelerin turizm bölümlerinde turist rehberliği ile ilişki bir bölüm bulunmamaktadır.

Kanada'da turist rehberliği eğitimi kolej ya da üniversitelerde verilmemektedir. Orta öğretim mezunu olmak ve dil, genel kültür, bölge ile ilgili detaylı bilgi, liderlik, takım çalışması, turizm, ilk yardım gibi konularda kişisel gelişim ve sertifikalara sahip olmak yeterlidir (www.academicinvest.com).

3. Asya'da Turist Rehberliği

Çin'de lisanslı turist rehberi olmak için Çin Ulusal Turizm İdaresi'nin sponsorluğunda her yıl düzenlenen ulusal rehberlik sınavına girilmesi gereklidir. Lisans mezunu olmak yeterlidir. Genellikle kütüphaneciler, öğretmenler, sanat tarihçileri tarafından tercih edilen bir sınavdır. Sınav geçildikten sonra yerel bir tur rehberi şirketine ya da bir seyahat acentasına kayıt yaptırmaya zorunluluğu vardır. Başvurudan sonra IC Card (akıllı kart) olarak adlandırılan yasal kimlik düzenlenir. Bir acentaya bağlı olmadan bağımsız rehber olarak çalışmak da mümkündür. Bunun için kimlik kartı ve acenta tarafından düzenlenen seyahat planına sahip olmak yeterlidir. Sınavda sorumlu tutulan konular turist rehberliği teorik bilgisi ve yasal mevzuat, turist rehberliği pratiği, turist rehberliği nitelikleri, Kanton tarihi, turizm kaynakları, edebiyat ve tarihten oluşmaktadır (www.chinahighlights.com).

Hong Kong yerli ve yabancı kişilerin turist rehberliği yapabileceği ülkelerden biridir (www.expatwomenatwork.com). Tüm yasal çalışma izni ve vize prosedürü tamamlanması kaydıyla, turist rehberi olmak isteyenler en az 50.000 avro depozit yatırmak ve bir ofis kiralamak durumundadır. Hong Kong'un dünyanın en pahalı kira oranına sahip olması yabancı turist rehberlerinin karşılaştığı en büyük problemdir. Yabancı rehberlerin ofislerinde en az iki yıllık iş deneyimine sahip bir yerli kişi çalıştırma zorunlulukları vardır. Hong Kong'ta rehber olmak uzun ve zorlu bir süreçtir. Eğer aday Hong Kong vatandaşıysa dört yıllık mezuniyet gerekliken yabancıların yüksek lisans derecesine sahip olmaları beklenmektedir. Ayrıca rehberler sınava tabi tutulmaktadır. Alanda en az üç yıllık iş tecrübesi, bir acentada en az iki yıl çalışıldığına dair sertifika ve ilk yardım sertifikası diğer gereklilikler arasındadır. Ayrıca E seviyesinde Çince ve İngilizce'ye sahip olma zorunluluğu vardır. Toplamda 150 saatlik bir eğitim verilmektedir. Verilen dersler Hong Kong Turizmi ve Turist Rehberliğinin Yasal Prosedürü, İş Etiği, Turist Rehberliği, Turist Davranışları ve Kültürel Farklılıklar, Çin Turizmi gibi konulardan oluşmakta ayrıca uygulama ve alan dersleri de bulunmaktadır. Bu yasal düzenlemelerle ilgilenen kuruluş Seyahat Endüstrisi Konsülüdür (Travel Industry Council). Eğitimleri veren kuruluşlar ise; Caritas Institute of Community Education, HKCT Group Limited (Hong Kong Collage of Technology), HKFTU Occupational Retraining Centre'dır. Ücretlendirme 7500-9000 Hong Kong doları arasındadır (www.tichk.org).

Sinagapur'da lisanslı turist rehberi olmak isteyen herhangi bir kişi Skills Future Singapur (SSG) onaylı Nitelikli İşgücü Becerileri (Work force Skills Qualifications-WSQ) ve Turist Rehberi (Tourist Guide Course-TG) eğitimlerine tabi tutulmaktadır. 21 yaşından büyük olmak, sağlıklı olmak, hangi dilde rehberlik yapılacaksa GCE (General Certificate of Education) O seviyesinde yeterliliğe sahip olmak gereken özelliklerdir. Eğitimler Tourism Management Institute of Singapore (TMIS), Singapore Chinese Chamber Institute of Business, William Angliss Institute Pte Ltd. isimli üç kurumun idaresi altındadır.

Japonya'da turist rehberliği eğitimi bazı üniversitelerin verdiği kurslar dışında kişisel gelişime tabidir. Temple Üniversitesi 2020 Tokyo Olimpiyatlarına hazırlık olarak kurslar açmış ve ön koşul olarak en az orta derecede İngilizce biliyor olmak koşulunu eklemiştir. Alınan 20 saatlik dersten sonra sertifika verilmektedir. Ancak rutinde rehberlerin hepsinin

Japonca'yı ve farklı dilleri ileri derecede bilmesi gereklidir. Rehberlik yapılan bölgede en az 6 ay tercihen 1 yıl yaşama zorunluluğu vardır. Bölgenin tüm detayları ile bilinmesi önceliklidir (www.tuj.ac.jp). Otel odalarından, son dakika rezervasyon değişikliklerine, en iyi restoranlardan, en iyi kuyumculara kadar bölgenin çok iyi bilinip arabulucu bir karaktere sahip olunması gerekir. Bu özelliklere sahipse aday ve ilgili ya da olmayan bir alandan lisans mezunu ise acentalara başvurarak iş sahibi olabilir (<https://ask.metafilter.com>).

Tayland'ta rehber olmak için 18 yaş üzeri Tai vatandaşı olma zorunluluğu vardır. Lisans için Turizm ve Spor Bakanlığı'nın onayladığı Turizm okullarından herhangi birinin kurs sınavından başarı ile geçmek yeterlidir (<https://forum.thaivisa.com>). Korece, Çince ve Rusça bilen eğitilmiş rehber az olduğundan kaçak rehberlik ve bu sebeple de bu dillerde düşük nitelikli rehberlik söz konusudur (www.wftga.org).

Kırgızistan'da turist rehberliği devlet üniversitelerinde 2 yıllık ön lisans ve 4 yıllık lisans eğitiminin verildiği yükseköğrenim kurumlarından mezun kişilerin yapabildiği bir meslektir. Fakülte ve meslek yüksekokullarında eğitim gören öğrenciler eğitim süresince Kırgızistan coğrafyasını kapsayan toplam 14 günlük eğitim amaçlı geziye katılmak zorundadır. Örneğin bu geziler Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği Bölümünde güz yarıyılı başında ve bahar yarıyılı sonunda olacak şekilde yapılmaktadır. Öğrencilerin eğitimlerinin 3. yarıyılından itibaren Kuzey Kırgızistan (5 gün), Güney Kırgızistan (5 gün) ve İpek Yolu Kırgızistan (4 gün) şeklinde 3 farklı güzergâhta eğitim ve uygulama gezisi gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Turist rehberliği bölümü öğrencilerinin eğitim süresinde aldıkları dersler genellikle; Genel Turizm, Dünya Turizm Coğrafyası, Özel İlgi Turizmi, Acentacılık, Ekoloji, Ekoturizm, İngilizce, Rusça, Kırgızca, Tarih, Mitoloji, Uygarlıklar Tarihi, Sanat Tarihi, Kırgız Folklorü ve Turizm İşletmeciliği derslerinden oluşmaktadır aşağıdaki gibidir (www.manas.edu.kg);

Azerbaycan, Özbekistan ve Kazakistan'da turist rehberliği ve turizm kavramları yeni gelişmeye başladığından yaygın bir eğitim söz konusu değildir. Azerbaycan'da rehber olmanın ön koşulu ileri derecede İngilizce ve Rusça bilmekten, Özbekistan ve Kazakistan'da şimdilik herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır.

4. Diğer Ülkelerde Turist Rehberliği

Mısır'da turist rehberi olmak isteyen bir kişi öncelikle Turizm Bakanlığı tarafından verilen lisans belgesine sahip olmalı ve Mısır'daki Turist rehberlerinin çalışmalarını düzenlemek için 1983 yılında yayınlanan yasanın 121. Maddesine göre Mısır Rehberler Sendikasına üye olmalıdır. Ülkede profesyonel olarak turist rehberi olabilmek için iki yol bulunmaktadır. Mısır'daki üniversitelerin (örn; Alexandria Üniversitesi) turizm fakülteleri turist rehberliği bölümünden mezun olanlar turist rehberi olma hakkını elde etmektedir. Mezun olduğu alan konusunda bir sınırlama olmaksızın, 21 yaş ve üzeri olan adaylar Turizm Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen Mısır tarihi, Müzeler, kültürel cazibe alanları ile bir yabancı dil konusunda temel bilgiye sahip olduğunu test eden resmi lisans sınavlarını geçtikten sonra profesyonel turist rehberi olmaktadır (El-Sharkawy, 2007). Mısır Alexandria Üniversitesi turizm fakültesi turist rehberliği lisans bölümünde öğrencilere çeşitli derslerde teorik ve pratik olarak eğitim verilmektedir. Eğitimler genel olarak incelendiğinde, Antik Mısır Tarihi ve Anıtları, Ptolemaik Mısır Tarihi ve Anıtları, Roma Dönemi, Bizans Dönemi Mısır, Kıpti Kiliseleri ve Kıpti Müzesi Arkeolojik Alanları ve Anıtları, İslam Dönemi Mısır Tarihi ve Anıtları, Modern Mısır Tarihi Arkeolojik Alanları, Antik Mısır Dili, Mısır Edebiyatı, Heykel Sanatı, Mısır Dinler Tarihi, Kültürel Miras Turizmi ve iki yabancı dil dört yıllık program dâhilinde verilen derslerin tamamını oluşturmaktadır (<http://tourism.alexu.edu.eg>).

Yaklaşık 16 milyon nüfusuyla Afrika kıtasının güneyinde yer alan *Zimbabve* sahip olduğu kültürel ve doğal güzellikleriyle 1990'lı yıllardan beri önemli destinasyonlardan biridir. Turizmin gelişmekte olduğu ülkede turist rehberliği eğitiminden sorumlu üç kurum bulunmaktadır. Bunlar Zimbabve Profesyonel Avcılar ve Rehberler Derneği (Zimbabve Professional Hunters & Guides Association-ZPHGA), Zimbabve Turizm Otoritesi (Zimbabve Tourism Authority-ZTA), Zimbabve Milli Parklar ve Doğal Yaşamı Koruma Otoritesidir (Zimbabve National Parks and Wildlife Management Authority -ZPWMA). Üç kurumun her biri turist rehberliği mesleğinin gerektiği bilgi ve deneyime sahip oldukları düşünüldüğü için farklı görev ve misyonları yerine getirmeleri için seçilmiştir. Zimbabve Turizm Otoritesi (ZTA) turizm endüstrisinde standartların belirlenmesi ve uygulanması için çalışan bir kurumken, Zimbabve Profesyonel Avcılar ve Rehberler Derneği ise ülkedeki profesyonel avcılar ve turist rehberlerinin haklarını koruyan gönüllülük esasına dayalı bir organizasyon olup, profesyonel avcılar için eğitim kursları düzenlemekle görevlidir. Kurum ayrıca mevcut rehberlik eğitim programlarının niteliği ve niteliğinin değerlendirilmesini kolaylaştırmak için görevlendirilmiştir. Zimbabve'de profesyonel turist rehberi olabilmek için adayın öncelikle Zimbabve Milli Parklar ve Doğal Yaşamı Koruma Otoritesi (ZPWMA) tarafından açılan teorik kurs sınavına girmesi zorunludur. Bu sınavı geçip çıraklık belgesini alan adayların profesyonel olarak rehberlik de yapabileceklerine karar verilmiştir. Ancak bu uygulamada sadece avcılık ve doğal hayat konusunda eğitim alan adayların müze ve ören yerleri, şehir turları gibi bilgi ve donanım gerektiren yerlerde yaptıkları rehberlik hizmetinde eksik kaldıkları tespit edildiği için bu sistem uygulamadan kaldırılmıştır. Sonrasında Zimbabve Milli Parklar ve Doğal Yaşamı Koruma Otoritesi'nin (ZPWMA) verdiği Çıraklık Lisansı altı aylık ulusal bir eğitim programı ile aylık ücret karşılığında (68 \$) özel bir eğitim kurumu tarafından vermeye başlanmıştır. Kurs ülkenin ikinci büyük şehri olan Bulawayo'da açılmış ve kursa 15 öğrenci alınmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın gözetiminde olmayan bu kursun da eğitim ve öğretim kalitesi açısından yetersiz olduğu ve kayıt dışı özel bir takım eğitim kuruluşlarının ortaya çıkmasına sebep olduğu gerekçesiyle kapatılmasına karar verilmiştir. Son ve halen yürürlükte olan bir uygulamayla ülkenin başkentinde yer alan bir üniversite profesyonel turist rehberliği eğitimini hazırlayıp sınav sistemini oluşturarak adaylara daha profesyonel ve merkezi bir hizmet sunmuştur. Üç aylık ücretli eğitim programına tabii tutulan adaylar kurs bitiminde sınavlara girip başarılı oldukları takdirde üniversiteden rehberlik sertifikalarını almaya ve ülke genelinde rehberlik yapmaya hak kazanırlar. Rehber adaylarının matematik ve İngilizce bilmeleri gerekmektedir. Ayrıca, adayların ücretli (110 \$) ilk yardım sertifikalarını alıp, yıllık 50 \$ üyelik ücretini ödeyerek Zimbabve Turizm Otoritesine kayıt yaptırmaları gerekmektedir (Nyahunzvi ve Njerekai, 2013).

Birleşik Arap Emirlikleri'ni oluşturan yedi emirlikten biri olan Dubai'de turist rehberliği eğitimi Dubai Turizm Koleji (Dubai College of Tourism-DCT), Turizm ve Ticaret Pazarlama Bölümü (The Department of Tourism and Commerce Marketing- DTCM) ve Ekonomik Kalkınma Bölümü (The Department of Economic Development- DED) tarafından geliştirilen ortak eğitim programları ile verilmektedir. 10 günlük eğitim programına sadece Dubai'de yaşayan ve Birleşik Arap Emirlikleri vatandaşı olan kişiler başvuru yapabilmektedir. Ayrıca en az lise mezunu olmak ve herhangi bir sabıka kaydı olmamak da aranılan diğer şartlar arasındadır. Kurslar üç bölümden oluşmaktadır. Coğrafya, Kültürel Miras, Ekonomiye içine alan Dubai hakkında genel bilgi kursun ilk aşamasında verilen eğitimi kapsamaktadır. Tur Planlama ve Hazırlık, Zaman Yönetimi, Acil Durum Yönetimi dâhil olmak üzere grup organizasyonu ve yönetimi kursta adaylara verilen temel eğitimler arasındadır. İletişim Teknikleri, Aktif Dinleme ve Şikâyet Yönetimi, Dil ve Kültürel Farkındalık dâhil Sunum Becerileri ile İlk Yardım eğitimi her rehber adayının alması zorunlu olan eğitimler arasındadır (www.visitdubai.com).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde turist rehberi olabilmek için iki yol bulunmaktadır. Lefke Avrupa Üniversitesi turist rehberliği önlisans programında eğitim görüp mezun olan öğrenciler ülkede turist rehberliği görevini yerine getirebilme hakkını elde etmektedir (<http://www.eul.edu.tr>). Ayrıca, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Turizm ve Çevre Bakanlığı tarafından açılan 3 aylık turist rehberi yetiştirme programları ile en az lise mezunu ve kamuda çalışmayan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşlarına rehber olabilmek şansı sunulmaktadır. Eğitim dili Türkçe olup, adayların iyi derecede Türkçe konuşabilmeleri gerekmektedir. Adaylar bu kursu başarılı şekilde tamamladıkları takdirde ulusal lisanslı turist rehberi olma hakkını elde ederler (www.kibrismanset.com).

Avusturalya'da turist rehberliği mesleki eğitimini teknik ve ileri eğitim kurumları ile özel eğitim kuruluşları vermektedir. Mesleki pratik kazanmaya dayalı olan eğitim programları turizm endüstrisinde ihtiyaç duyulan becerilerle doğrudan ilgili olacak şekilde tasarlanmıştır. Ayrıca eğitim sertifikası programları bireylerin, işverenlerin ve toplumun mesleki ve sektörel ihtiyaçlarını da karşılayacak niteliktedir. Özellikle turist rehberliği alanıyla ilgili olarak, turizm ve turist rehberliği mesleki eğitim programlarında 5 seviyede ve VET (Vacational Education Training) isimli sertifikalar verilmektedir. Bu sertifika programlarına katılan rehber adayları turizm sektörü ile ilgili genel bilgiler, İlk Yardım, Sağlık ve Güvenlik, Risk Yönetimi, Müşteri Hizmetleri ve Çeviri konularında eğitim görmektedir. Avusturalya'nın kuzeyinde yer alan tropikal alanlarını korumayı ve tanıtmayı amaçlayan Savannah Turist Rehberleri Birliği isimli bölgesel rehberlik örgütü de bu örgütlerden biridir. Bu örgüt yılda iki kez açtığı pratiğe dayalı olan sertifika programları ile çevresel, sosyal ve kültürel sürdürülebilirlik ve güvenlik konularında rehber adaylarına eğitim vermektedir (Carmody, 2013).

Dünyada verilen turist rehberliği eğitim süresi, rehber olma şartı, eğitimi veren kuruluş çalışma zamanları gibi ortak bilgiler Tablo 1'de bulunmaktadır.

Tablo 1: Dünyada Verilen Turist Rehberliği Eğitimi ile İlgili Ortak Bilgiler

Avrupa	Rehber Olma Şartı	Eğitim Süresi	Düzyer Türleri	Çalışma Zamanları	Bağlı Olunan Kurum	Kurum	Rehber Profili	Çalışma Alanları
İngiltere	En az 30 yaş Yazılı Sözlü Sınav	1-2 yıl	Beyaz Yeşil Mavi Rozet	Tam Yarı Zamanlı	Turist Rehberleri Enstitüsü	University of Westminster	İngiltere Kuzey İrlanda Jersey A.	Bölge Ülke
İskoçya	%70 Başarı 4 tane Deneme 1 Proje	680 saat teorik 7 gün uygulama gezisi	Beyaz Yeşil Mavi Sarı Rozet	-	İskoç Turist Rehberleri Birliği	University of Edinburgh	İskoçya	Bölge Ülke
İzlanda	En az 21 yaş Üniversite Mezunu Dil yeterlilik	1 yıl 444 saat teorik 6 gün uygulama gezisi	Yok	-	-	-	İrlanda Kanada Almanya İsveç Norveç İspanya	-
Fransa	En az 2 dil	12-14 hafta	Yok	Tam Yarı Zamanlı	Milli Eğitim Bakanlığı	BTS Turizm Programı Turizm Uygulama Okulu ve Uygulama Enstitüsü	Fransa	Bölge
Almanya	Kurumlar belirler	6-9 ay	Yok	-	Yasal Bir Düzenleme Yok	Seyahat Acentesi Tur Op. Belediye	Almanya	Bölge
Rusya	En az 1 dil	5 yıl	Yok	Tam Yarı Zamanlı	Turizm Müdürlüğü	Üniversite Meslek Liseleri	Rusya	Bölge Ülke
Ukrayna	Ülke içi ve dış staj En az lise mezunu Akıcı Yunanca	4 yıl	Yok	Tam Yarı Zamanlı	-	Üniversite	Ukrayna	Bölge
Yunanistan	En az lise mezunu Akıcı Yunanca	2,5 yıl	Yok	Tam Yarı Zamanlı	Kalkınma Bakanlığı	Üniversite	AB ülkesi Yunan	Ülke
Avusturya	En az 2 dil	3 yıl	Yok	-	Ticaret Odası	Avusturya Federal Cum. Turizm Bakanlığı	Avusturya	Bölge
Hırvatistan	En az lise mezunu En az 1 dil	Yok	Yok	Tam Yarı Zamanlı	Turizm Bakanlığı	Üniversite	AB ülkesi Hırvat	Bölge

Tablo 1: Dünyada Verilen Turist Rehberliği Eğitimi ile İlgili Ortak Bilgiler (Devamı)

Avrupa	Rehber Olma Şartı	Eğitim Süresi	Düzy Türleri	Çalışma Zamanları	Bağlı Olunan Kurum	Kurum	Rehber Profili	Çalışma Alanları
İtalya	Üni. Mezunu	-	Yok	-	Yerel Yönetimler	Yerel Yönetimler	İtalyan	Bölge
İspanya	En az lise mezunu En az 18 yaş Dil Yeterliliği	Bölgelere göre değişmekte	Sarı Rozet	Tam Yarı Zamanlı	Yerel Yönetimler	Yerel Yönetimler	AB ülkesi İspanyol	Bölge
Slovenya	En az 18 yaş En az ortaokul mezunu En az 1 yabancı dil	3 aşamalı eğitim	-	-	Çalışma. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kültür ve Turizm Bakanlığı	Slovenya Cum. Ticaret Odası	Slovak	Bölge
Amerika	Rehber Olma Şartı	Eğitim Süresi	Düzy Türleri	Çalışma Zamanları	Bağlı Olunan Kurum	Kurum	Rehber Profili	Çalışma Alanları
ABD	7 Günlük Kurs 10 Gün Eğitim	17 Gün	Yok	-	Uluslararası Tur Yönetimi Enstitüsü Uluslararası Rehber Akademisi	Uluslararası Tur Yönetimi Enstitüsü Uluslararası Rehber Akademisi	ABD	Bölge
Kanada	Ortaöğretim Mezunu Olma En Az 1 Yabancı Dil	-	Yok	-	-	-	ABD	Bölge
Asya	Rehber Olma Şartı	Eğitim Süresi	Düzy Türleri	Çalışma Zamanları	Bağlı Olunan Kurum	Kurum	Rehber Profili	Çalışma Alanları
Çin	Her Yıl Ulusal Rehberlik Sınavı Lisans Mezunu Olmak	Sınavı Geçmek Yeterli	Yok	-	Tur Şirketi Seyahat Acentesi	Çin Ulusal Turizm İdaresi	Çin	Ülke
Hong Kong	En Az 50.000 Avro	Yerli 4 Yıl Yabancı 6 Yıl	Grade E	-	Seyahat Endüstrisi Konşül	Caritas Institute of Community Education Hkct	Çin Diğer	Bölge Ülke
Singapur	En Az 21 Yaş	Sınavı Geçmek Yeterli	Yok	-	TourismMngmnt. Inst of Singapore (Tms)	TourismMngmnt. Institute of Singapore (Tms)	Singapur	Bölge
Japonya	Orta Derece İngilizce	20 Saat	Yok	-	-	Temple Üniversitesi	Japonya	Bölge
Tayland	Tai Vatandaş En Az 18 Yaş	Sınavı Geçmek Yeterli	Yok	-	Turizm ve Spor Bakanlığı	Turizm Okulları	Kore Çin Rusya	-
Kırgızistan Azerbaycan Özbekistan	14 Günlük Uygulama Gezisi	2 ya da 4 Yıl	Yok	-	-	Turizm Fakülteleri	Kırgız Azerbaycanlı Özbek	-
Diğer Ülkeler	Rehber Olma Şartı	Eğitim Süresi	Düzy Türleri	Çalışma Zamanları	Bağlı Olunan Kurum	Kurum	Rehber Profili	Çalışma Alanları
Mısır	En az 21 yaş En az 1 yabancı dil	Sınavı Geçmek Yeterli	Yok	-	Turizm Bakanlığı ve Mısır Rehberler Sendikası	Turizm Fakülteleri	-	Ülke
Zimbabve	Matematik İngilizce	3 ay	Yok	-	Zimbabve Turizm Otoritesi	Üniversite	-	-
BAE (Dubai)	En az lise mezunu Sabık kaydının olmaması	10 gün	Yok	-	-	DCT DED DTCM	Dubai'de yaşamak ve Arap	Bölge
Avusturya	VET Sertifika Programlarına katılmak	5 seviyeli eğitim	Yok	-	-	Teknik Ve İleri Eğitim Kurumları Özel Eğitim Kuruluşları Savannah Turist Rehberleri Birliği	-	Bölge Ülke
KKTC	İyi derecede Türkçe En az lise mezunu Kamuda çalışmamak	2 yıl 3 ay	Yok	-	Turizm ve Çevre Bakanlığı	Üniversite Turizm ve Çevre Bakanlığı	KKTC	Ülke

Sonuç ve Öneriler

Dünya genelinde en çok turist çeken ülkeler ve turizm sektöründe ivme kazanmış olan ülkeler turist rehberliği eğitimi konusuna önem vermektedirler. Çünkü turizm sektörünün iyi bir kimlik kazanmasına ve imaj sahibi olmasına turist rehberlerinin büyük katkı sağladığı bilmektedir. Bu nedenle dünyada turist rehberliği eğitiminde turist rehberliği teorik bilgilerinin yanı sıra (tarih, sanat tarihi, arkeoloji, kültür bilimi, meslek etiği, meslek yasal ve mevzuatı

gibi) eğitim amaçlı gezilerle turist rehberliği pratik eğitimi de verilmektedir. Türkiye’de olduğu gibi birçok ülkede de turist rehberliği ile ilgili standart bir eğitim uygulaması bulunmamaktadır. Rehberlik eğitiminde ve rehber olabilmek için aranan tüm ülkelerde en önemli ortak şartın ana dil haricinde en az 1 yabancı dili akıcı bir şekilde konuşabilmek olduğu görülmektedir. Bazı ülkelerde turizm politikaları kapsamında rehberliğin ulusal (Zimbabve, Mısır, Çin ve Yunanistan) düzeyde, bölgesel düzeyde (Avusturya, K.K.T.C, Japonya, Singapur, ABD, Kanada, Hırvatistan, İtalya, İspanya, Slovenya, Almanya, Ukrayna, Avusturalya, Fransa) ve ayrıca hem ulusal hem de bölgesel düzeyde (Dubai, Hong Kong, Rusya, İngiltere, İskoçya) yapıldığı sonucuna varılmıştır.

Birbirinden farklı ülkelerde gerçekleştirilen eğitimlerde ya da kurslarda rehber adaylarının özellikle iletişim becerilerine sahip olmaları ve ilk yardım konusunda bilgili olmaları gerektiği görülmektedir. Birçok ülkede turist rehberliği eğitimi alacak olan adayların en az lise veya önlisans mezunu olması şartı aranmaktadır. Bazı ülkelerin turizmde öne çıktıkları turizm çeşitleriyle ilgili uzman rehberlerin yetiştirilmesi ve istihdam edilmesine önem verilmektedir (İzlanda’da kurvaziyer rehberliği, Zimbabve profesyonel avcılık ve rehberliği vb.). Eğitim ve gelir düzeyinin artış göstermesiyle birlikte turistlerin de seyahat eğilimleri artmış ve farklılaşmıştır. Buna paralel olarak turist rehberliği mesleğinin uzmanlık alanları genişlemiş ve farklılaşmıştır. Bu nedenle turist rehberliği eğitimi veren ülkeler bu gelişmeyi ve farklılaşmayı göz önünde bulundurarak verdikleri eğitimleri sürekli olarak yenilenmelidirler. Bu bakış açısıyla, değişen turizm eğilimlerini yakalayan turist rehberleri yetiştirilmesi ülke imajına ve reklamına katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

- Ahipaşaoğlu, S. (2006). *Turizmde Rehberlik*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Carmody, J.(2013). “Intensive Tour Guide Training in Regional Australia: An Analysis of The Savannah Guides Organisation and Professional Development Schools”. *Journal of Sustainable Tourism*, 21(5), 679-694.
- Cohen, E. (1985).“The Tourist Guide: The Origins, Structure and Dynamics of a Role”. *Annals of Tourism Research*, 12, 5-29.
- El-Sharkawy, O. K., (2007). “Knowledge and Skills for Tourist Guides: Evidence from Egypt”. *Tourismos: An International Multidisciplinary Journal of Tourism*, 2(2), 77 -94.
- Gorenak, M. ve Gorenak, I. (2012). “Challenges in Education of Tour Guides and Tour Managers”. *University of Maribor Faculty of Logistics*, (45), 287-296.
- <http://dep.manas.edu.kg/department/Travel%20Management%20and%20Tourism%20Guidance/page/info>, Erişim Tarihi: 09.01.2019.
- <http://tourism.alexu.edu.eg/index.php/en/courses>, Erişim Tarihi: 09.01.2019.
- <http://www.eul.edu.tr/akademik/yuksekokullar/meslek-yuksekokulu/turist-rehberligi-turkce/>, Erişim Tarihi: 20.01.2019.
- http://www.tichk.org/public/website/en/faqs/guide/guide_course/index.phtml, Erişim Tarihi: 05. 01.2019.
- <https://ask.metafilter.com/93797/Where-to-apply-to-become-a-tour-guide-in-Japan>, Erişim Tarihi: 04.01.2019.
- <https://forum.thaivisa.com/topic/483023-how-to-become-a-tour-guide-in-thailand/>, Erişim Tarihi: 04.01.2019.
- <https://www.academicinvest.com/arts-careers/linguistics-careers/how-to-become-a-tour-guide>, Erişim Tarihi: 13.04.2019.
- <https://www.chinahighlights.com/travelguide/guidebook/guide.htm>, Erişim Tarihi: 13.04.2019.

- <https://www.expatswomenatwork.com/become-tourist-guide-hong-kong/>, Erişim Tarihi: 09.01.2019.
- <https://www.italianconciierge.com>, Erişim Tarihi: 09.02.2019.
- <https://www.itg.org.uk/>, Erişim Tarihi: 10.12.2018.
- <https://www.kibrismanset.com/guncel/turist-rehberi-olmak-isteyen-var-mi-h189583.html>, Erişim Tarihi: 20.01.2019.
- <https://www.tourguidetraining.ae/course/index.php>, (www.visitdubai.com), Erişim Tarihi: 20.01.2019.
- <https://www.tuj.ac.jp/cont-ed/courses/culture-and-arts/IJV101.html>, Erişim Tarihi: 04.01.2019.
- Lovrentjev, S. (2015). “Education of Tourist Guides: Case of Croatia”. *Procedia Economics and Finance*, 23, 555-562.
- Mason, P.A. ve Christie, M.F. (2003). “Tour Guides as Critically Reflective Practitioners: A Proposed Training Model”. *Tourism Recreation Research*, 28(1), 23-33.
- Nyahunzvi, D. K. ve Njerekai, C. (2013). “Tour Guiding in Zimbabwe: Key Issues and Challenges”. *Tourism Management Perspectives*, 6, 3-7.
- Pond, K. (1993). *The Professional Guide: Dynamics of Tour Guiding*. New York: Van Nostrand Reinhold.
- Rabotić, B. (2010). “Tourist Guides in Contemporary. *Tourism International Conference on Tourism and Environment*”, Philip Noel-Baker University, Sarajevo, Bosnia & Herzegovina, 4-5 March 2010, 353-364.
- Rabotić, B. (2011). “American Tourists’ Perceptions of Tourist Guides in Belgrade”. *UTMS Journal of Economics*, 2 (2), 151–161.
- Türk Dil Kurumu (2018). Rehberlik, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cdaa4cf55945545153101, Erişim Tarihi: 14.01.2018.
- University of Westminster (2018). Tour Guiding Course, <https://www.westminster.ac.uk/courses/professional-and-short-courses/tourism-and-events>, Erişim Tarihi: 14.12.2018.
- World Federation of Tourist Guide Associations (2019). Greek Educational System, <http://www.wftga.org/tourist-guiding/education-tourist-guides-worldwide/greek-educational-system>, Erişim Tarihi: 14.01.2019.
- Yenipinar, U. ve Zorkirişci, A. (2013). “Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Turist Rehberliği Eğitimi”. *Çağ University Journal of Social Sciences*, 10(2), 111-136.